

Årsrapport 2021

Kollektivtrafiknämnden

Revisionskontoret

Årsrapporten är ett utkast och inte en offentlig handling fram till dess att revisorskollegiet beslutar om revisionsberättelsen 2021. Årsrapporten har faktakontrollerats av förvaltningen.

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
Revisionskontorets årsrapport	3
Revisionskriterier	4
Bedömningsskala	4
Sammanfattning	5
Nämndens ansvarsområde	5
Granskning av nämndens interna kontroll	8
Bedömning	11
Granskning av nämndens verksamhet	12
Bedömning	15
Granskning av nämndens ekonomi	16
Bedömning	18
Granskning av räkenskaper	19
Delårsbokslut	19
Årsbokslut	19
Bilaga 1	20
Bilaga 2	21

Revisionskontorets årsrapport

Den kommunala revisionen är fullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivs i nämnder och bolagsstyrelser. I 12 kap 1 § kommunallagen (2017:725) anges att revisorernas uppgift är att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

I Revisionskontorets årsrapport sammanfattar yrkesrevisorn det gångna årets granskning av respektive nämnd. Syftet med rapporten är att ge de förtroendevalda revisorerna underlag för sin lagstadgade prövning. Följande granskningsinsatser ligger till grund för upprättad årsrapport

- löpande genomgång av nämndens beslut och beslutsunderlag
- dialog med Region Skånes revisorer, nämndens presidium och berörd förvaltning;
- fördjupade granskningar och förstudier som genomförts under året
- analys och bedömning av granskningsresultat i förhållande till revisionskriterier

Fördjupade granskningar rapporteras i sin helhet i enskilda rapporter. Alla publikationer finns på Region Skånes revisorers hemsida <https://www.skane.se/politik-och-demokrati/revision/>.

Granskningen har utförts av Fredrik Jerntorp, certifierad kommunal revisor. Yrkesrevisorn har prövat sitt oberoende i enlighet med SKYREV:s rekommendation R2 och inte funnit något hinder mot att utföra granskningen. George Smidlund, revisionsdirektör och certifierad kommunal revisor, har kvalitetssäkrat rapporten.

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som utgör underlag för revisionens analyser, slutsatser och bedömningar av granskningsresultatet. Revisionskriterier utgörs exempelvis av lagstiftning samt mål och andra beslut av fullmäktige. Nedan anges aktuella revisionskriterier per granskningsområde som tillämpas i denna rapport.

Intern kontroll:

- 6 kap. 6 § Kommunallag (2017:25)
- Reglemente för god hushållning och intern kontroll inklusive tillämpningsanvisningar
- Regionfullmäktiges anvisningar för intern kontroll (Verksamhetsplan och budget 2021, bilaga 8)

Verksamhet och ekonomi:

- 6 kap. Kommunallag (2017:25)
- Regionfullmäktiges reglemente, mål, uppdrag och regionbidrag. (Verksamhetsplan och budget 2021)
- Regionfullmäktiges uppföljning- och rapporteringsanvisningar (Verksamhetsplan och budget 2021, bilaga 8)
- Nämndens verksamhetsplan och internbudget 2021

Räkenskaper:

- Kommunallag (2017:25) och Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning
- God redovisningssed, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning (RKR) och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)

Bedömningsskala

Nedan anges den bedömningsskala som används för att tydliggöra granskningsresultatet i förhållande till angivna revisionskriterier. Begreppen (tillräcklig, ändamålsenlig och tillfredställande) är hämtade från kommunallagens 12:e kapitel där det anges vad revisorerna ska ta ställning till. Identifierade avvikelser anges i rapporten som *förbättringsområden* (att åtgärda). Vid väsentliga avvikelser kan revisorerna besluta om att skicka årsrapporten till nämnden för svar om hur åtgärder ska vidtas.

Tillräcklig intern kontroll
Ändamålsenlig verksamhet
Tillfredsställande ekonomi } Kriterierna är i allt väsentligt uppfyllda. Ingen/mindre avvikelser

Inte helt tillräcklig intern kontroll
Inte helt ändamålsenlig verksamhet
Inte helt tillfredsställande ekonomi } Kriterierna inte helt uppfyllda. Avvikelser förekommer

Inte tillräcklig intern kontroll
Inte ändamålsenlig verksamhet
Inte tillfredsställande ekonomi } Kriterierna inte uppfyllda. Väsentliga avvikelser

Räkenskaperna bedöms som i allt väsentligt rättvisande eller ej rättvisande.

Sammanfattning

INTERN KONTROLL

Nämndens interna kontroll bedöms sammanfattningsvis som tillräcklig. Bedömningen grundar sig på nedanstående.

Nämnden bedriver sammanfattningsvis ett systematiskt arbete med intern kontroll som lever upp till mål, beslut och föreskrifter. Nämnden har genomfört en riskbedömning som grund för den interna kontrollen och antagit en plan som innefattar specifika kontrollområden utifrån mål, uppdrag och prioriteringar. Uppföljning av kontrollområden har genomförts och rapporterats i enlighet med krav. Planerade kontrollaktiviteter har i huvudsak genomförts. Genomförda kontroller har i flera fall påvisat fortsatt höga risker och förbättringsområden. Åtgärder för att hantera och minska riskerna framgår i huvudsak av nämndens uppföljning.

Nämndens interna kontroll har granskats fördjupat inom tre områden 2021. Genomförda fördjupade granskningar visar bland annat att nämnden har en tillräcklig intern kontroll för uppföljning av privata utförare samt säkerställt att nuvarande biljett- och betalssystem fungerar ändamålsenligt.

Identifierade förbättringsområden:

- ✓ Dokumenterad riskanalys för samtliga identifierade risker där urval framgår
- ✓ Vidta åtgärder för samtliga kontrollområden som visar på hög risk
- ✓ Uppföljning av privata utförare (se nedan och separat fördjupad granskning)
- ✓ Biljett- och betalssystemet (se nedan och separat fördjupad granskning)
- ✓ Granskning av intern kontroll (se nedan och separat fördjupad granskning)

VERKSAMHET

Sammanfattningsvis bedöms kollektivtrafiknämnden ha skött verksamheten på ett ändamålsenligt sätt. Bedömningen grundar sig på nedanstående.

Verksamheten har bedrivits i enlighet med det ansvar som nämnden har fått från fullmäktige i reglementet. Nämnden har löpande följt upp verksamheten och vidtagit flera åtgärder vid identifierade avvikelser.

Kollektivtrafiknämndens uppföljning visar på en inte ändamålsenlig måluppfyllelse då få mål/nyckeltal har uppnått målsättningen för 2021. Nämndens måluppfyllelse avseende antal resor och marknadsandel bedöms i stor uträkning ha påverkats av Covid-19. Samtidigt kan konstateras att samtliga resultat gällande punktlighet har försämrats mot 2020 vilket inte har en direkt koppling till pandemin. Nämnden bedöms ha genomfört/påbörjat huvuddelen av fullmäktige tilldelade uppdrag.

Kollektivtrafiknämnden har inte antagit en för år 2021 specifik verksamhetsplan i enlighet i regionfullmäktiges verksamhetsplan och budget. Därmed framgår inte hur nämnden ska bidra till att uppnå angiven inriktning som fullmäktige har beslutat. Kollektivtrafiknämnden har i december beslutat om verksamhetsplan för 2022 vilket är positivt.

Identifierade förbättringsområden:

- ✓ Anta årlig verksamhetsplan som tydligare beskriva vad som ska genomföras under året och hur antagna mål bidrar till Region Skånes övergripande mål
- ✓ Tydliggöra ansvar och nämndens bidrag avseende regionfullmäktigemålet Attraktiv arbetsgivare, professionell verksamhet
- ✓ Ökad måluppfyllelse

EKONOMI

Sammanfattningsvis bedöms nämnden ha skött verksamheten på ett utifrån ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Bedömningen grundar sig på nedanstående.

Nämndens resultat per 2021 uppgick till + 171,5 Mkr och är därmed i enlighet med beslutad budget och nämndens eget mål om balans. Resultatet av nämndens verksamhet bedöms därmed vara i enlighet med den inriktning som anges i regionfullmäktiges övergripande mål, *en långsiktig stark ekonomi*.

Nämnden bedöms i huvudsak ha en tillfredställande uppföljning av ekonomin samt har vidtagit åtgärder under året i syfte att minska prognostiserat underskott. Det kan konstateras att nämndens resultat i stor utsträckning påverkats positivt under hösten med anledning av erhållen finansiering från Region Skåne samt bidrag från staten. Nämndens resultat bedöms i hög utsträckning ha påverkats av rådande pandemi.

Identifierade förbättringsområden:

- ✓ I uppföljningen tydligare beskriva skillnader mellan prognos och utfall
- ✓ Tydliggöra helårsprognos i delårsrapporteringen

RÄKENSKAPER

Sammanfattningsvis bedöms räkenskaperna i allt väsentlig som rättvisande.

Nämndens ansvarsområden

Kollektivtrafiknämnden ansvarar för följande områden (urval):

- Planering och genomförande av lokal och regional kollektivtrafik enligt lagen om kollektivtrafik (2010:1065) samt enligt avtalet mellan Region Skåne och Skånes deltagande kommuner om ansvar för lokal och regional kollektivtrafik i Skåne.
- Att tillsammans med regionala utvecklingsnämnden ta fram ett regionalt trafikförsörjningsprogram vart fjärde år eller när regionfullmäktige beslutar, samt besluta om allmän trafikplikt.
- Verkställa trafikförsörjningsprogrammet samt ansvara för utvecklingen av både den skattesubventionerade och den kommersiella trafiken.
- Sjukresorna i Region Skåne.
- Färdtjänst och riksfärdtjänst i de kommuner där huvudmannaskapet övertagits av Region Skåne.
- Att delta i utarbetandet av investeringsprocessen för den regionala transportinfrastrukturen.
- Upphandlingar av trafik inom ramen för gällande lagsstiftning och Region Skånes övergripande riktlinjer för upphandlingar.

Granskning av nämndens interna kontroll

Nedan anges granskade delområden, bedömningar och iakttagelser för granskningsområdet *intern kontroll*. Granskade delområden bedöms i förhållande till angivna revisionskriterier som uppfyllt (ingen eller mindre avvikelser), inte helt uppfyllt (avvikelse förekommer) eller inte uppfyllt (väsentliga avvikelser). Förbättringsområden anges vid avvikelser och avsnittet avslutas med en sammanfattande bedömning för granskningsområdet som helhet.

Riskhantering	Inte helt Uppfyllt	Nämnden har som grund för sin styrning och kontroll genomfört en riskbedömning av verksamheten. Riskbedömningen är dokumenterad som en integrerad del av den interna kontrollplanen 2021. Dokumentation som visar samtliga identifierade risker saknas. Därmed framgår inte nämndens urval för vilka risker som ska / inte ska kontrolleras 2021. I reglemente för intern kontroll anges att nämnd som grund för sin styrning ska genomföra riskbedömningar för sin verksamhet.
---------------	---------------------------	---

Förbättringsområde:

- Dokumentation som styrker urval av risker att ingå i intern kontrollplan

Riskvärdering	Uppfyllt	Av nämndens riskbedömning framgår att kontroller i de flesta fall prioriteras utifrån områden där det finns hög sannolikhet att det uppstår fel och brister. Intern kontrollplanen har bland annat innehållit kontroll av nöjdkundindex, pandemins effekter, IT-incidenter, fuskåakande och kostnadstäckningsgrad, där höga riskvärden har identifierats. Den interna kontrollplanen innehåller 25 identifierade risker för 2021 varav 17 risker har bedömts som höga (orange eller röd). Övriga 8 risker har bedömts som riskvärde gul. Därmed finns i huvudsak en enhetlig systematik som säkerställer att kontroller prioriteras utifrån områden där det finns hög sannolikhet att det uppstår fel och brister.
---------------	-----------------	--

Kontrallaktiviteter	Uppfyllt	Nämnden har antagit en intern kontrollplan för 2021. Planen har innefattat specifika kontrollområden som har utgått ifrån Region Skånes budget 2021 samt riskbedömning. 25 kontrollområden har ingått i planen.
---------------------	-----------------	---

Uppföljning	Uppfyllt	Uppföljning av den interna kontrollplanen har rapporterats till nämnden i samband med: <ul style="list-style-type: none">- Nämndens sammanträde i april 2021
-------------	-----------------	--

- Delårsrapportering per augusti (oktober 2021)
- Årsrapportering 2021 (mars 2022)

Genomförande **Uppfyllt** Kontrollmomenten som anges i planen har till största del genomförts som planerat. I samband med delårsrapporteringen har 22 av 25 kontrollområden följts upp. I uppföljningen av den interna kontrollplanen per helår har samtliga 25 kontrollområden följts upp.

Åtgärder **Uppfyllt** Flertalet förbättringsområden har identifierats i samband med det interna kontrollarbetet. I uppföljningen per helår kvarstår 12 områden med höga riskvärden varav områdena *ändrade resvanor, marknadsandel och försäljningsintäkter* fortsatt har det högsta riskvärdet (rött). För huvuddelen av de 12 områdena med risknivå rött eller orange har förbättringsområden och åtgärder angetts för att säkerställa att den interna kontrollen är tillräcklig. Exempel på åtgärder och identifierade förbättringsområden:

- Resande- och beläggingsprognoser
- Justering tidtabeller
- Ökad uppföljning av trygghet
- Riktad biljettkontroll
- Utbildning i informationssäkerhet och upphandling
- Mätning av fordonsutnyttjande

För två områden har riskvärdet ökat per 2021-12-31 jämfört med plan. Dessa områden avser *punktlighet* och *ändrade resvanor*. För riskområdet *minskad marknadsandel mot bilen* saknas konkret åtgärd i uppföljningen för hur återhämtning ska ske.

Förbättringsområde:

- Vidta åtgärder för samtliga kontrollområden som visar på hög risk

Nämndens interna kontroll har granskats fördjupat inom tre områden 2021. Nedan anges titel, bedömning, iakttagelser och eventuella förbättringsområden.

Biljett- och betalsystemet	Uppfyllt	<p>Den övergripande bedömningen är att kollektivtrafiknämnden har en tillräcklig intern kontroll som säkerställer att nuvarande biljett- och betalsystem fungerar ändamålsenligt.</p> <p><u>Förbättringsområde:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Säkerställa att digital information hanteras korrekt och med ett tillräckligt skydd
Uppföljning av privata utförare	Uppfyllt	<p>Den övergripande bedömningen är att kollektivtrafiknämndens uppföljning och styrning av privata utförare, både avseende leverantörer och underleverantörer, i allt väsentligt bedrivs på ett ändamålsenligt sätt samt att den interna kontrollen i allt väsentligt är tillräcklig.</p> <p><u>Förbättringsområde:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- i avtalen tydliggöra hur uppföljning ska ske för samtliga krav som uppställs i avtalet samt att möjligheterna att vidta åtgärder i förhållande till miljö- och hållbarhetsområdet tydliggörs- i verksamhetsberättelser utveckla avsnittet om privata utförare så att programmet fullföljs vad avser att rapportera en sammanfattad bedömning
Granskning av intern kontroll	Uppfyllt	<p>Bedömningen var att kollektivtrafiknämnden till övervägande del har tillsett att det finns ändamålsenliga strukturer och processer för intern kontroll och att dessa skapar förutsättningar för att kunna säkerställa att den interna kontrollen är tillräcklig. Granskaren såg positivt på nämndens rutin för uppföljning samt att risker från parallella system integreras i arbetet med intern kontroll. Vidare noterades att arbetet kan utvecklas avseende nämndens involvering i att identifiera och prioritera risker samt att det bör upprättas en bruttorisklista.</p> <p><u>Förbättringsområde:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Upprätta en bruttorisklista, dvs en riskförteckning över samtliga identifierade och relevanta risker, inte bara de som är med i kontrollplanen- Öka delaktigheten hos ledamöterna i arbetet med att identifiera och prioritera risker

Bedömning

Nämndens interna kontroll bedöms sammanfattningsvis som tillräcklig. Bedömningen grundar sig på nedanstående.

Nämnden bedriver sammanfattningsvis ett systematiskt arbete med intern kontroll som lever upp till mål, beslut och föreskrifter. Nämnden har genomfört en riskbedömning som grund för den interna kontrollen och antagit en plan som innefattar specifika kontrollområden utifrån mål, uppdrag och prioriteringar. Uppföljning av kontrollområden har genomförts och rapporterats i enlighet med krav. Planerade kontrollaktiviteter har i huvudsak genomförts. Genomförda kontroller har i flera fall påvisat fortsatt höga risker och förbättringsområden. Åtgärder för att hantera och minska riskerna framgår i huvudsak av nämndens uppföljning.

Nämndens interna kontroll har granskats fördjupat inom tre områden 2021. Genomförda fördjupade granskningar visar bland annat att nämnden har en tillräcklig intern kontroll för uppföljning av privata utförare samt säkerställt att nuvarande biljett- och betalsystem fungerar ändamålsenligt.

Identifierade förbättringsområden:

- ✓ Dokumenterad riskanalys för samtliga identifierade risker där urval framgår
- ✓ Vidta åtgärder för samtliga kontrollområden som visar på hög risk
- ✓ Uppföljning av privata utförare (se ovan och separat fördjupad granskning)
- ✓ Biljett- och betalsystemet (se ovan och separat fördjupad granskning)
- ✓ Granskning av intern kontroll (se ovan och separat fördjupad granskning)

Granskning av nämndens verksamhet

Nedan anges granskade delområden, bedömningar och iakttagelser för granskningsområdet *verksamhet*. Granskade delområden bedöms i förhållande till angivna revisionskriterier som uppfyllt (ingen eller mindre avvikelser), inte helt uppfyllt (avvikelse förekommer) eller inte uppfyllt (väsentliga avvikelser). Förbättringsområden anges vid avvikelser och avsnittet avslutas med en sammanfattande bedömning för granskningsområdet som helhet.

Verksamhetsplan	Inte uppfyllt	Kollektivtrafiknämnden har inte antagit en separat verksamhetsplan för 2021. I regionfullmäktiges verksamhetsplan och budget 2021 anges att respektive nämnd under 2020 dock senast vid december månads utgång ska fastställa egen verksamhetsplan för 2021 i enlighet med angiven inriktning. Kollektivtrafiknämnden antog 2019 en övergripande verksamhetsplan för 2020–2023. Av verksamhetsplan 2020–2023 framgår inte hur angiven inriktning i regionfullmäktiges budget ska uppnås. Då ny övergripande budget och inriktning antas årligen krävs årlig nämndspecifik verksamhetsplan för att beskriva hur inriktningen ska uppnås.
-----------------	----------------------	---

Kollektivtrafiknämnden har i december beslutat om verksamhetsplan för 2022 vilket är positivt men påverkar inte bedömning per 2021.

Förbättringsområde:

- Anta årlig verksamhetsplan som beskriver hur inriktningen i Region Skånes budget och verksamhetsplan ska uppnås
- Tydliggöra ansvar och nämndens bidrag för att uppnå samtliga fem regionövergripande mål

Uppföljning	Uppfyllt	Nämnden har följt upp verksamheten genom: <ul style="list-style-type: none">- Fördjupade månadsrapporteringar (mars, maj och oktober)- Delårsrapportering per augusti (oktober 2021)- Årsrapportering 2021 (mars 2022)
-------------	-----------------	--

Åtgärder	Uppfyllt	Fortsatta restriktioner under året med anledning av Covid-19 har medfört låg måluppfyllelse avseende resande. Av nämndens uppföljning och protokoll framgår att åtgärder har vidtagits. (Urval nedan) <ul style="list-style-type: none">- Åtgärder i infrastrukturen och planeringen
----------	-----------------	--

		<ul style="list-style-type: none"> - Nya biljettyper - Översyn investeringar och behov av nya tåg - Inköp av nya fordon inom serviceresor - Skrivning till regeringen om intäktsbortfall - Pilotprojekt för att öka tryggheten
Uppdrag	Uppfyllt	<p>I Region Skånes Verksamhetsplan och budget 2021 beskrivs flera uppdrag till kollektivtrafiknämnden. Bland annat anges att:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Självservicegraden för köp av biljetter ska fortsätta öka – <i>fortsatt öka 2021</i> - Samverkansarbetet för tillgänglighetsfrågor ska fortsätta – <i>fortsatt 2021</i> - Trafikutbud ska utvecklas baserat på efterfrågan och resandebehov - <i>pågår</i> - Nämnden ska testa och utveckla lösningar utifrån utredningen av landsbygdsatsningen, med hjälp av särskilt anslag (8 miljoner kronor) – <i>Pilotprojektet plusresa slutredovisades i december</i> - Nämnden ska agera påtryckande gentemot den nationella nivån för en utvidgning av lagen om valfrihetssystem (LOV) – <i>Ej genomfört</i> <p>Uppföljning och beslut visar att nämnden arbetat aktivt med huvuddelen av tilldelade uppdrag under 2021. Uppdraget att agera påtryckande mot regeringen för en utvidgning av LOV har fortsatt inte genomförts. Uppdrag beskrivs i bilaga2.</p>
Reglemente	Uppfyllt	<p>Granskning av nämndens handlingar visar att verksamheten har bedrivits i enlighet med det ansvar och uppdrag som nämnden har fått från fullmäktige i reglementet.</p>
Måluppfyllelse RF mål	Inte helt uppfyllt	<p>Resultatet av nämndens verksamhet bedöms inte helt vara i enlighet med den inriktning som anges i regionfullmäktiges övergripande mål. Nämndens måluppfyllelse bedöms fortsatt i stor utsträckning ha påverkats av Covid-19 pandemin. Nämndens resultat i förhållande till inriktningen för respektive fullmäktigemål beskrivs kortfattat nedan. Resultat 2021 i förhållande till beslutade målsättningar framgår av bilaga 1.</p> <p><u>Förbättringsområde:</u></p>

- Ökad måluppfyllelse

- Bättre liv och hälsa för fler

Inte helt uppfyllt

Kollektivtrafiknämnden uppnår inte helt de egna mål som följs upp under det övergripande fullmäktigemålet. Marknadsandelen mot bilen var för 21% för 2021 vilket är i enlighet med målet för året men långt ifrån tidigare nivåer (innan Covid-19) och det långsiktiga målet per 2030 (40%). NKI uppnår 59% vilket är en förbättring mot 2020 men inte helt är i enlighet med målet för året (60%). Det långsiktiga NKI målet 80% per 2025 bedöms som svårt att uppnå. NKI för serviceresor uppnår 88% vilket är en försämring mot 2020 och uppnår inte målsättningen för 2021 (95%).

- Tillgänglighet och kvalitet

Inte helt uppfyllt

Nämnden har beslutat om egna mål avseende punktlighet som följs upp under det övergripande fullmäktigemålet. Även trygghet och information till kund följs upp under *Tillgänglighet och kvalitet*. Resultatet per 2021 visar att samtliga punktlighetsmål har försämrats mot 2020 och inte uppnår målsättningen för året. Även upplevda tryggheten med att resa med Skånetrafiken har försämrats mot tidigare år.

Av uppföljningen framgår också att andelen som anser att det är trygga serviceresor och att det ges bra information vid förseningar har ökat något.

- Hållbar utveckling i hela Skåne

Inte helt uppfyllt

Nämnden har beslutat om egna mål avseende antal resor som följs upp under det övergripande fullmäktigemålet. Nämndens uppföljning visar att antal resor minskat med 41% - 43% mot 2019. Målsättningen var att antal resor skulle minskat med 15% mot 2019. Resultatet påverkas i stor utsträckning av att restriktioner mot smittspridning fortsatt även under 2021. Antal resor är i paritet med 2020.

- Attraktiv arbetsgivare, professionell verksamhet

Inte helt uppfyllt

Nämnden har inte beslutat om egna mål som är kopplade till det övergripande fullmäktigemålet. Vidare har nämnden i verksamhetsplan 2020–2023 inte angivit hur arbetet ska inriktas för att bidra till att uppnå fullmäktigemålet. Av Region Skånes reglemente för styrelser och nämnder anges inget ansvar för kollektivtrafiknämnden kopplat till arbetsgivar- och arbetsmiljöansvar vilket försvårar nämndens roll i förhållande till det övergripande fullmäktigemålet. Kollektivtrafiknämnden har i april

godkänt förslag till kompetensförsörjningsplan för Skånetrafiken 2021.

Av nämndens uppföljning per delår och helår 2021 framgår Skånetrafikens arbete med koppling till attraktiv arbetsgivare, professionell verksamhet. Uppföljningens resultat är inte bedömningsbart för nämnden.

Nämndens mål **Inte uppfyllt**

Nämnden bedöms i huvudsak inte ha uppnått antagna mål för 2021, se **bilaga 1**. Sammanställningen visar att 2 av 14 mål/ nyckeltal har uppnått den årliga målsättningen. Nämndens måluppfyllelse bedöms fortsatt i hög utsträckning ha påverkats av Covid-19 pandemin.

Nämndens uppdragsuppfyllelse framgår av **bilaga 2**. Av sammanställningen framgår att nämnden arbetet med huvuddelen av uppdragen under året, dock inte samtliga.

Bedömning

Sammanfattningsvis bedöms kollektivtrafiknämnden ha skött verksamheten på ett ändamålsenligt sätt. Bedömningen grundar sig på nedanstående.

Verksamheten har bedrivits i enlighet med det ansvar som nämnden har fått från fullmäktige i reglementet. Nämnden har löpande följt upp verksamheten och vidtagit flera åtgärder vid identifierade avvikelser.

Kollektivtrafiknämndens uppföljning visar på en inte ändamålsenlig måluppfyllelse då få mål/nyckeltal har uppnått målsättningen för 2021. Nämndens måluppfyllelse avseende antal resor och marknadsandel bedöms i stor uträkning ha påverkats av Covid-19. Samtidigt kan konstateras att samtliga resultat gällande punktlighet har försämrats mot 2020 vilket inte har en direkt koppling till pandemin. Nämnden bedöms ha genomfört/påbörjat huvuddelen av fullmäktige tilldelade uppdrag.

Kollektivtrafiknämnden har inte antagit en för år 2021 specifik verksamhetsplan i enlighet i regionfullmäktiges verksamhetsplan och budget. Därmed framgår inte hur nämnden ska bidra till att uppnå angiven inriktning som fullmäktige har beslutat. Kollektivtrafiknämnden har i december beslutat om verksamhetsplan för 2022 vilket är positivt.

Identifierade förbättringsområden:

- ✓ Anta årlig verksamhetsplan som tydligare beskriva vad som ska genomföras under året och hur antagna mål bidrar till Region Skånes övergripande mål
- ✓ Tydliggöra ansvar och nämndens bidrag avseende regionfullmäktigemålet Attraktiv arbetsgivare, professionell verksamhet
- ✓ Ökad måluppfyllelse

Granskning av nämndens ekonomi

Nedan anges granskade delområden, bedömningar och iakttagelser för granskningsområdet *ekonomi*. Granskade delområden bedöms i förhållande till angivna revisionskriterier som uppfyllt (ingen eller mindre avvikelser), inte helt uppfyllt (avvikelser förekommer) eller inte uppfyllt (väsentliga avvikelser). Förbättringsområden anges vid avvikelser och avsnittet avslutas med en sammanfattande bedömning för granskningsområdet som helhet.

Internbudget	Uppfyllt	Nämnden har antagit en internbudget i balans för 2021 och därmed i enlighet med regionfullmäktiges verksamhetsplan och budget.
--------------	-----------------	--

Uppföljning	Uppfyllt	Nämnden har följt upp ekonomin i samband med: <ul style="list-style-type: none">- Fördjupade månadsrapporteringar (mars, maj och oktober)- Delårsrapportering- Årsrapportering
-------------	-----------------	--

Förbättringsområde:

Tydliggöra helårsprognos i delårsrapporteringen

Åtgärder	Uppfyllt	I april uppmanade Regionstyrelsen samtliga nämnder och styrelser med ekonomisk obalans att omgående vidta kostnadsreducerande åtgärder för att uppnå en budget i balans. I samband med beslut om Region Skånes delårsrapport per augusti upprepade regionstyrelsen uppmaningen. Av beslutet framgick också att åtgärderna omgående ska rapporteras till regionstyrelsen. På grund av minskat resande som följd av Covid-19 har den löpande uppföljningen av ekonomin visat på avvikelser mot beslutad budget. Korrigeringsåtgärder har vidtagits under året, bland annat: <ul style="list-style-type: none">- Framtagande av nya typer av biljetter- Marknadsföringsinsatser har minskats och anpassats till pandemin- Medarbetare med låg arbetsbelastning har stöttat annan verksamhet för att hålla ner personalkostnader
----------	-----------------	--

Samlade åtgärder redovisades för nämnden i samband med delårsrapporteringen i oktober och på sammanträdet i december. I samband med sammanträdet i december beslutade nämnden att översända en sammanställning av

åtgärder/ positiva effekter till regionstyrelsen.
Sammanställningen visade på en uppskattat positiv
resultatpåverkan under 2021 med totalt 109 Mkr.

Budgetföljdsamhet Uppfyllt

Analyser, kommentarer och prognoser framgår i huvudsak av nämndens uppföljning. Av uppföljningen framgår även ekonomiska effekter med anledning av Covid-19 samt erhållna bidrag. Nämndens resultat per 2021-12-31 uppgår till + 171,5 Mkr och är därmed i enlighet med beslutad budget. Av nämndens uppföljning framgår att erhållna bidrag, inklusive regionbidrag uppgår till 4 051 Mkr, vilket är 370 Mkr högre än budget. Bidragen avsåg bland annat:

- Statsbidrag för minskade biljettintäkter om 481 Mkr.
- Erhållet tillskott från Regionstyrelsen i samband med beslutet om tilläggsbudget på 150 Mkr.

Totala biljettintäkter uppgick till 1 748 Mkr vilket är 520 Mkr lägre än budget. Jämförelsevis uppgick 2019 års biljettintäkter till 2904 Mkr. Totala kostnader 2021 uppgick till 6 077 Mkr vilket var 331 miljoner kronor lägre än budget. Kostnadsnivån är i paritet med innan pandemin. 2019 uppgick totala kostnader till 6145 Mkr.

I samband med delårsrapporteringen prognostiserade nämnden ett underskott för 2021 om -540 Mkr vilket avviker väsentligt mot helårsresultatet (+ 171 Mkr). Orsakerna till skillnad mellan utfall och prognos framgår i viss mån av nämndens helårsuppföljning men kan tydliggöras i större utsträckning. Av uppföljningen framgår att ökat resande under hösten, ökad finansiering från Region Skåne / staten samt kostnadsbesparande åtgärder har påverkat resultatet positivt.

Förbättringsområde:

- I uppföljningen tydligare beskriva skillnader mellan prognos och utfall

Måluppfyllelse RF mål <i>- en långsiktig stark ekonomi</i>	Uppfyllt	Resultatet av nämndens verksamhet bedöms vara i enlighet med den inriktning som anges i regionfullmäktiges övergripande mål, en långsiktig stark ekonomi. Nämnden har antagit ett eget mål med koppling till fullmäktigemålet. Målet avser en ekonomi i balans (+171,5 Mkr). Kollektivtrafiknämnden har uppnått målet. 2020 års mål om självfinansieringsgrad på 56% har utgått som mål för 2021 men har följts upp under året. Självfinansieringsgraden för 2021 uppgick till 36,6 procent. Orsaken till den låga självfinansieringsgraden uppges vara de minskade biljettintäkterna hänförliga till Covid-19.
--	-----------------	---

Bedömning

Sammanfattningsvis bedöms nämnden ha skött verksamheten på ett utifrån ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Bedömningen grundar sig på nedanstående.

Nämndens resultat per 2021 uppgick till + 171,5 Mkr och är därmed i enlighet med beslutad budget och nämndens eget mål om balans. Resultatet av nämndens verksamhet bedöms därmed vara i enlighet med den inriktning som anges i regionfullmäktiges övergripande mål, *en långsiktig stark ekonomi*.

Nämnden bedöms i huvudsak ha en tillfredställande uppföljning av ekonomin samt har vidtagit åtgärder under året i syfte att minska prognostiserat underskott. Det kan konstateras att nämndens resultat i stor utsträckning påverkats positivt under hösten med anledning av erhållen finansiering från Region Skåne samt bidrag från staten. Nämndens resultat bedöms i hög utsträckning ha påverkats av rådande pandemi.

Identifierade förbättringsområden:

- ✓ I uppföljningen tydligare beskriva skillnader mellan prognos och utfall
- ✓ Tydliggöra helårsprognos i delårsrapporteringen

Granskning av räkenskaper

Redovisningsrevisionen har utförts av KPMG AB på uppdrag av revisorerna.

Delårsbokslut

Baserat på den utförd översiktlig granskning gjorde KPMG bedömningen att det inte kommit fram några omständigheter som ger KPMG anledning att anse att nämndens resultat-och balansräkning inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning.

Årsbokslut

Baserat på den utförda granskningen gör KPMG bedömningen att det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att nämndens resultat-och balansräkning inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning.

Bedömning

Sammanfattningsvis bedöms räkenskaperna i allt väsentlig som rättvisande.

Bilaga 1

Mål nyckeltal 2021: (resultat 2021 inom parentes)

- Resor med tåg ska inte minska mer än 15 % mot 2019 (-43 %)
- Resor med stadsbuss ska inte minska mer än 15 % mot 2019 (-41 %)
- Resor med regionbuss ska inte minska mer än 15 % mot 2019 (-43 %)
- Marknadsandel motorburna resor ska vara 21 % (21 %)
- NKI Skånetrafiken 60 % (59 %)
- Prisvärt 45 % (resultat 2021 framgår inte av uppföljningen)
- NKI serviceresor 95 % (88 %)
- Punktlighet Pågatåg 94 % (91 %)
- Punktlighet Öresundståg 91 % (85 %)
- Punktlighet stadsbuss 91 % (89 %)
- Punktlighet regionbuss 91 % (87 %)
- Punktlighet serviceresor 95 % (92 %)
- Miljökrav - energiförbrukning 0,18 kWh/ pkm (resultat framgår inte av uppföljningen)
- Ekonomi i balans (+171,5 Mkr)

Bilaga 2

Uppdragsuppfyllelse

I Region Skånes Verksamhetsplan och budget för 2021 anges följande prioriteringar och uppdrag som avser nämnden (urval):

- Skånetrafikens nya biljettsystem ska fortsätta utvecklas för kundens bästa – **Uppfyllt**
- Självservicegraden för köp av biljetter ska fortsätta att öka – **Ökar/uppfyllt**
- Agera påtryckande gentemot den nationella nivån för en utvidgning av lagen om valfrihetssystem (LOV). – **Inte uppfyllt**
- För att nå de högt uppsatta målen i Region Skånes trafikförsörjningsprogram ska samverkansarbetet för tillgänglighetsfrågor fortsätta. – **samverkan / dialog har skett under 2021**
- Den allmänna kollektivtrafiken är fossilfri och arbetet fortsätter för att den särskilda kollektivtrafiken ska nå samma mål. – **statistik saknas då inte är färdigrapporterat från trafikföretagen**
- Kollektivtrafiknämnden uppdras att fortsatt utveckla sitt samlade trafikutbud baserat på efterfrågan och resandebehov – **Uppfyllt. Bland annat utredning om fordonsbehov.**
- Kollektivtrafiknämnden har beslutat om att en pilot av flexibel landsbygdstrafik, så kallad *flextur*, ska sjösättas under budgetåret – **Flextur bytt namn till plusresa, genomförd och slutredovisad i december 2021**
- Förstudie om framtidens landsbygdstrafik presenterats under våren 2020. Den pågående utredningen ska fortsätta för att kunna tydliggöra de möjligheter och utmaningar som finns för att förbättra kollektivtrafiken. Nämnden tillför ett ökat anslag på 8 miljoner kronor för landsbygdsatsning, för att kunna testa och utveckla lösningar som utredningen kommer fram till. – **Pilot plusresa slutredovisad i december 2021, kostnad ca 1 Mkr.**
- För att öka känslan av trygghet ska all skånsk busstrafik erbjuda flexibla stopp nattetid, den enskilde resenären ska kunna begära att bli avsläppt även mellan två hållplatser om det kan ske på ett trafiksäkert sätt. Ett test av konceptet infördes i november 2019 på två linjer och testet har sedan utvidgats till att innefatta ytterligare sju linjer runt om i Skåne för att få ytterligare underlag till hur ett breddinförande kan genomföras under 2021 – **pågår men ej genomförd. Pilotprojektet har återupptagits under 2021.**